

***HERNIE OBRATLOVÉHO DISKU
A SPONDYLOLISTÉZA
U TRIATLONISTŮ
kazuistika***

Jan Novotný, Martina Novotná, Ilona Dohnalová

Fakulta sportovních studií MU v Brně

2003

*Triatlonista (A) 55 let,
rekreačně - výkonnostní triatlon 11 let
(2.-3. místo v JM TT lize 1999-2001 v kategorii 50-60 let)*

*Celý život: Běh na lyžích, sjezdové lyžování, posilovací cvičení,
vytrvalostní běh, tenis.*

Trénink TT do 2002:

*Plavání kraul a prsa: září – květen v bazéně 2x2 km týdně
květen – září v přírodě 3x1 km týdně*

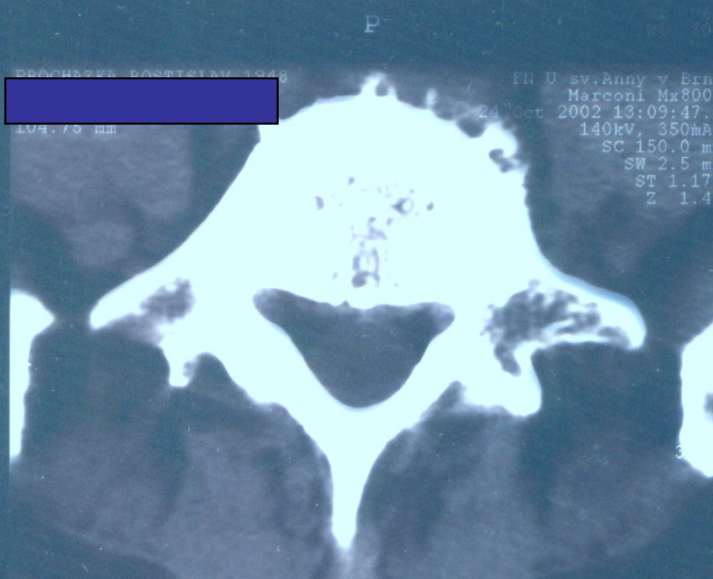
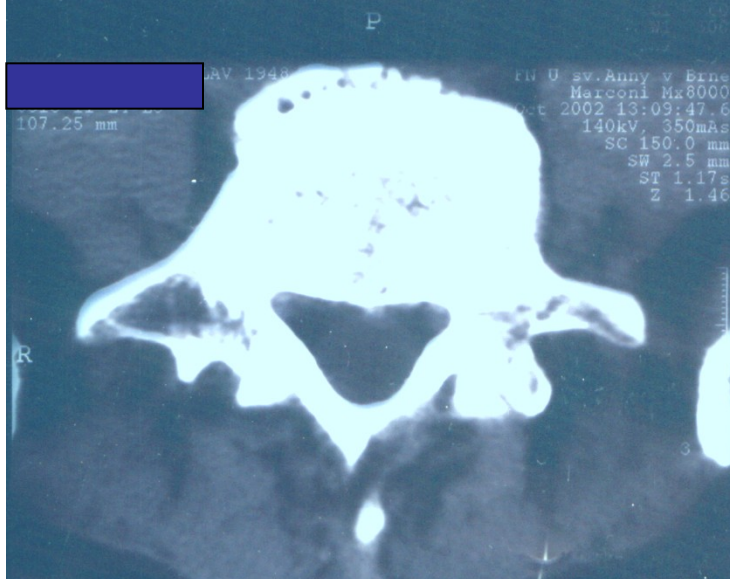
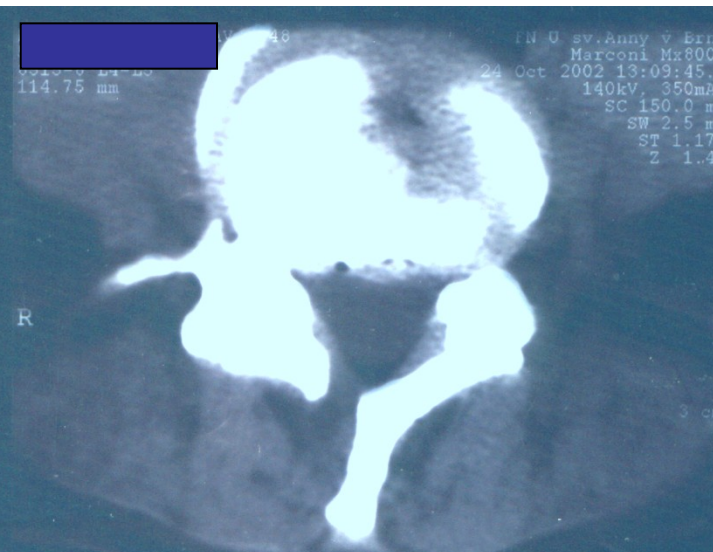
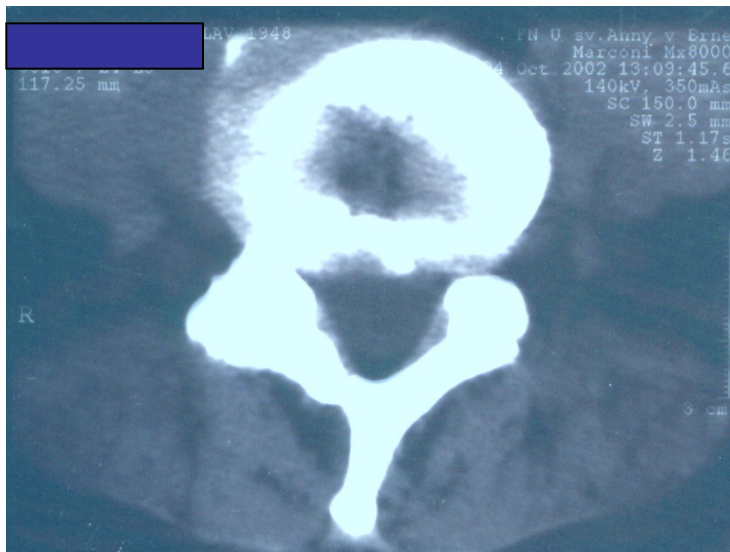
Kolo silniční i horské: březen – říjen 2x50 km týdně

Běh v lese na měkkém terénu: celý rok 200-250 km měsíčně

Zaměstnání: učitel, technik, vedoucí – převážně vsedě.

Triatlonista (A)

dorzální a laterální protruze-hernie disku L3-4, Spondylosis

Triatlonista (A) 55 let, triatlon 11 let

**Listopad 2002 - říjen 2003 PN pro zhoršení potíží při
Spondylosis, protruzi až hernii disku L3-4 3-5 mm**

Vyšetření a léčba:

- **Tělovýchovné lékařství** ⇒
- **1. Rehabilitace** ⇒ **Centrum léčby bolesti – 2x lokálně kortikoidy** ☹
- **1. Neurochirurgie – CT, NMR – operace není indikována** ☹
- **1. Neurologie – týden hospitalizace – infuze** ☹ ☹ ☹
- **2. Neurologie a 2. rehabilitace (dr.Křupka – Val.Mez.)**
– **iritace a spasmus m. piriformis a ileopsoas - protahovací a relaxační cvičení** ☺

KONZERVATIVNÍ TERAPIE

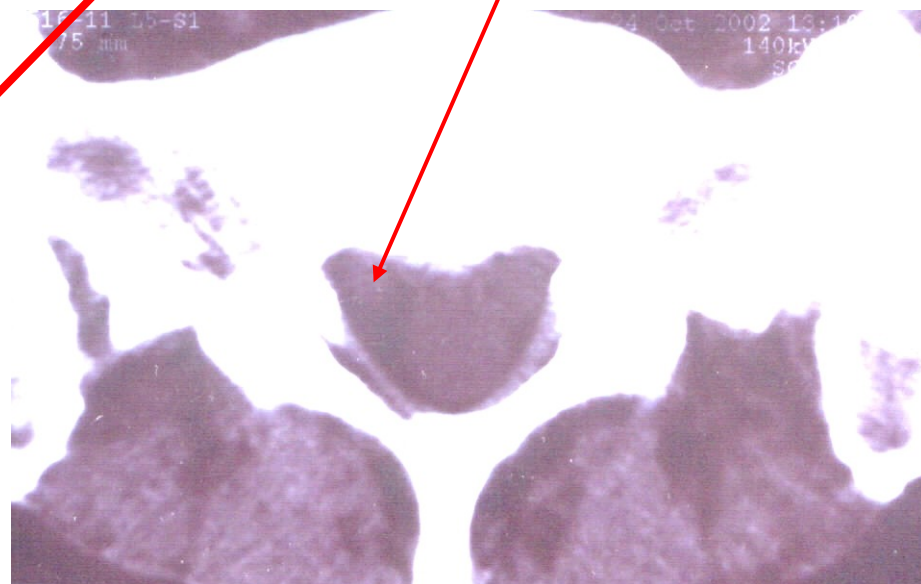
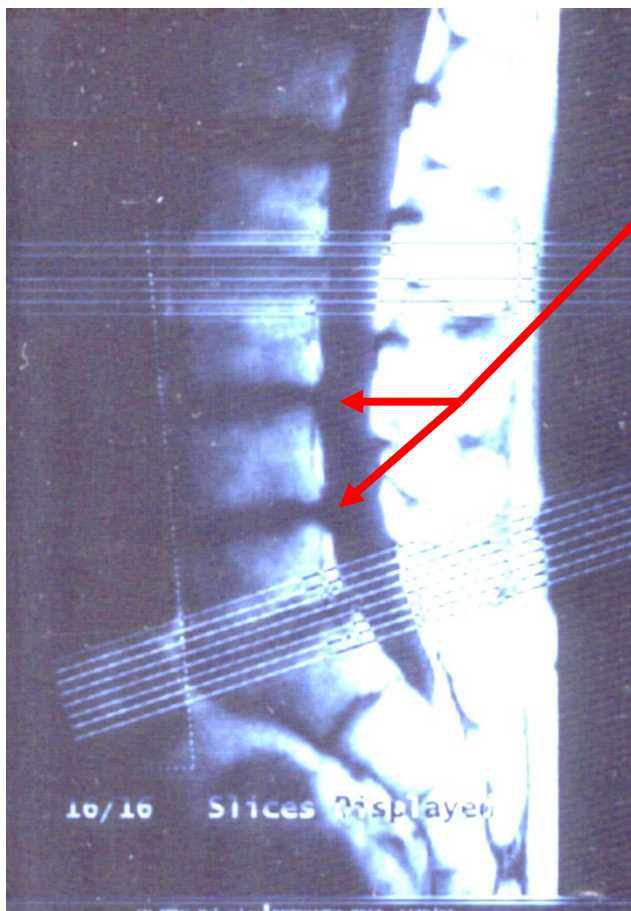
V SOUČASNÉ DOBĚ:

Bolesti v oblasti LS páteře, pánve a stehna vpravo. ☹

Jezdí na kole do práce 2x10 km, plave pomalu 1x0,5-1 km týdně, běh žádný, žádná práce na zahrádce, doma speciální cvičení.

- **3. Rehabilitace** ⇒ **2. Neurochirurgie – hernie L4-5 - operace?**
(FN u sv. Anny v Brně)

Triatlonista (A): dorzální hernie disku L3-4-5 a L5-S1

⇒ vyšetření, operace ?

Triatlonista (B) 49 let

rekreačně – výkonnostní triatlon 10 let

(1. místo v JM TT lize 2003 v kategorii 40-50 let)

Dříve: Lehká atletika – sprint, volejbal, basketbal, plavání.

Později: Plavání a vytrvalostní běh, kolo.

Trénink TT:

Plavání kraul: září – květen v bazéně 2x 2-3 km týdně

květen – září v přírodě 1-2x 1 km týdně

Kolo silniční i horské: březen – říjen 1-2x 30-60 km týdně

Běh v lese na měkkém terénu: říjen - květen 100-200 km/měs.

Zaměstnání: učitel, lékař – vsedě.

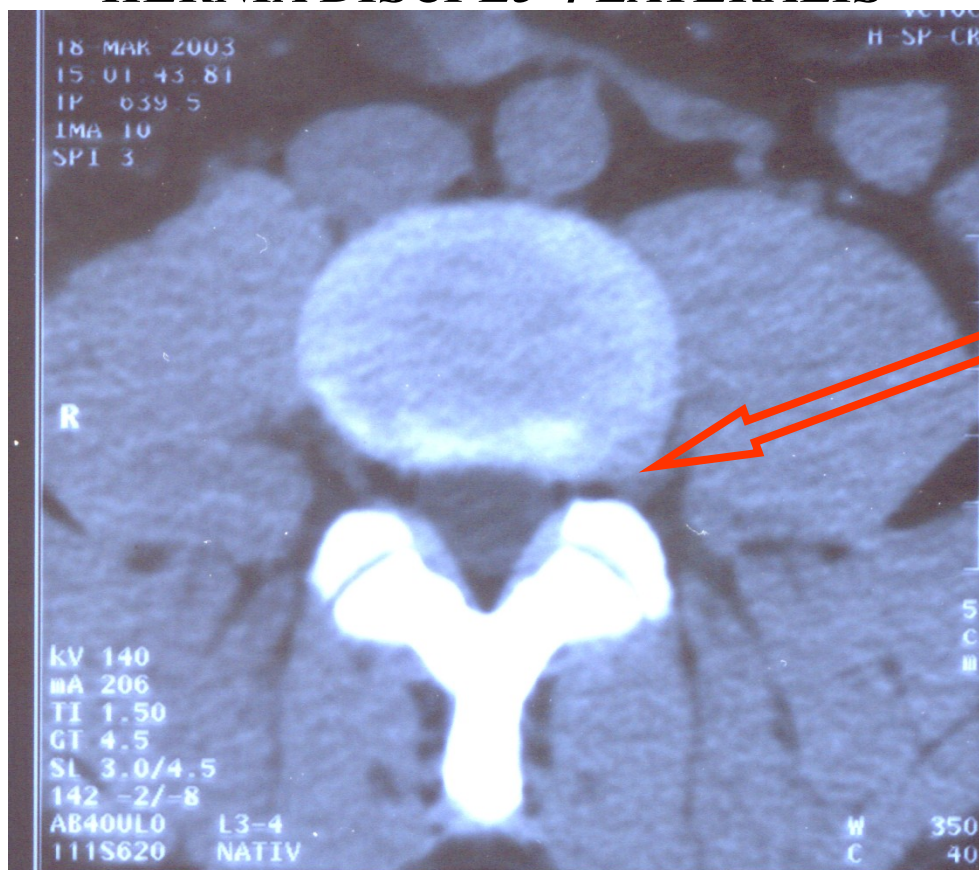
Před 9 lety Hernie L4-5 dors. - dorsalgie, parestezie DKK

KONZERVATIVNÍ TERAPIE *tč. bez dorzální hernie!*

Současné potíže: 3-4x ročně bolesti zad. ☹️

Sport nyní: pouze opatrně TT (žádný basketbal, fotbal, volejbal, ping-pong, tenis, badminton; skoky, sprinty, vrhy, hody v LA).

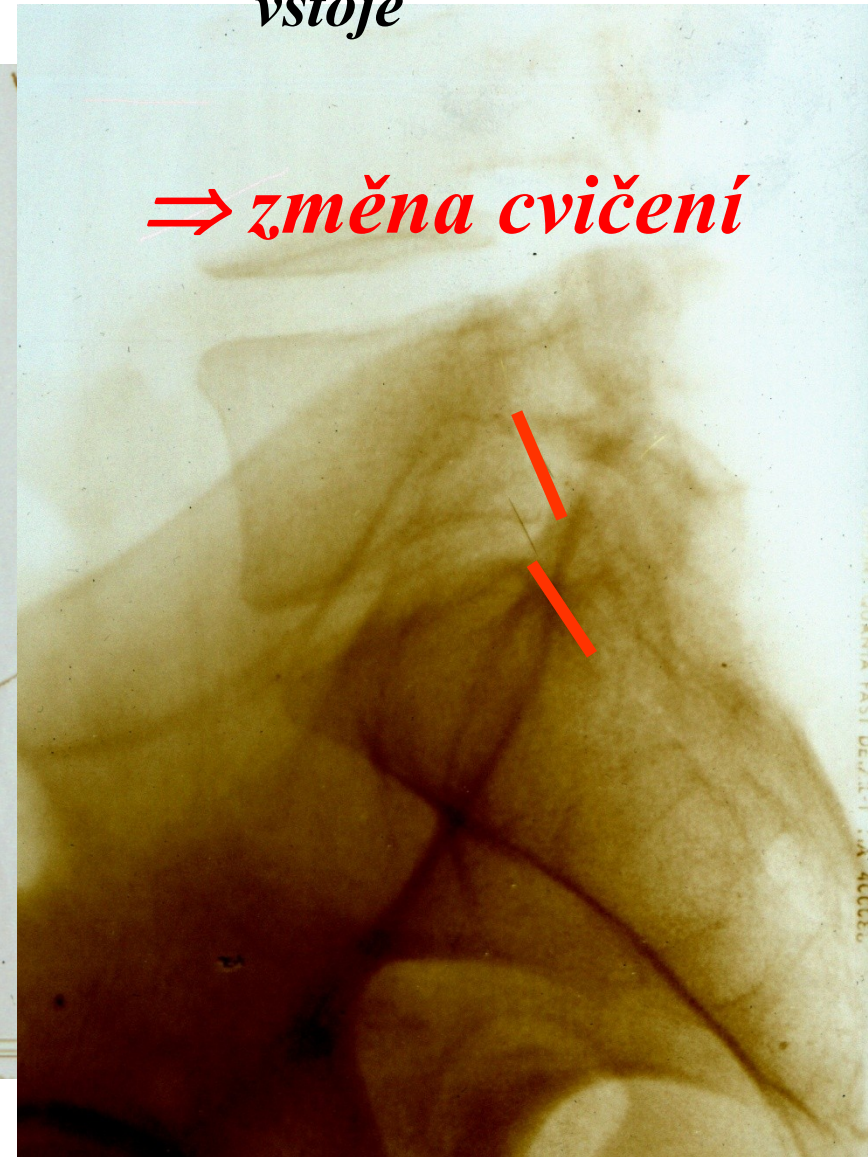
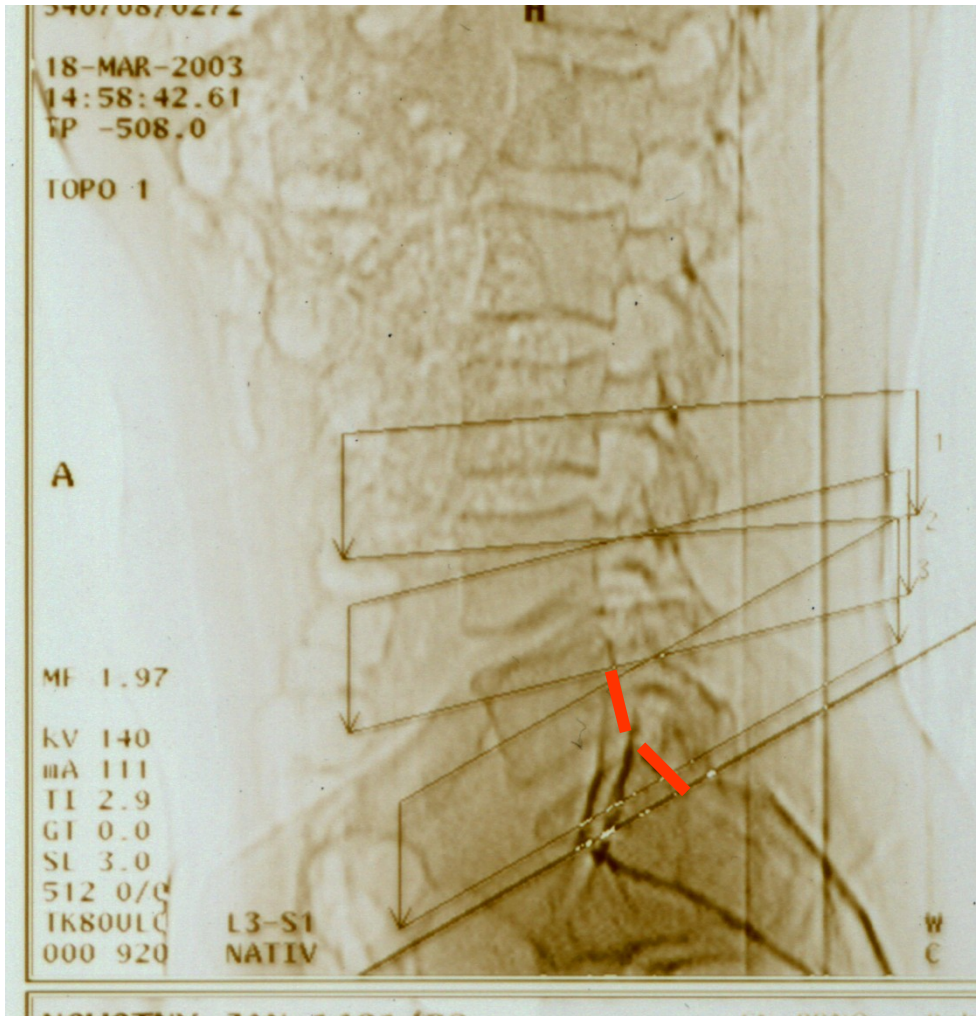
Triatlonista (B) 49 let, triatlon 10 let
HERNIA DISCI L3-4 LATERALIS

2x častější u elitních sportovců než u běžné populace – gymnastky, fotbalisté, tenisté (Young 1998, Peterson a Renstrom 2001, Brox 2003)

„Etiopatogenní sporty“: s vertikální zátěží – vzpírání, alpské lyžování, motokros (Goff et al. 1999)

Triatlonista (B) 49 let, triatlon 10 let
RETRO-SPONDYLOLISTHESIS L5-S1
vleže

Prevalence spondylolýzy u sportovců

(Valat et al. 2000)

Table 1. The prevalence of spondylolysis in different sports and athletic populations presenting with low back pain

Sport	No. athletes	Spondylolysis	% with spondylolysis
Diving	57	23	40 % 40.35
Wrestling	80	20	25 % 25
Weight lifting	112	25	22 % 22.32
Modern penthathlon and <u>triathlon</u>	54	11	20 % 20.37
Track/field	353	61	17.28
Sailing	128	22	17.18
Gymnastics	673	112	16.64
Football	400	65	16.25
Skiing	154	25	16.23
Judo and martial arts	64	10	15.62
Bobsleighbing	36	5	13.88
Cycling	95	13	13.68
Fencing	143	19	13.28
Tennis	306	36	11.76

*GENETICKÉ
DISPOZICE*

*VNITŘNÍ
FAKTORY*

Příčiny

ZEVNÍ FAKTORY

HERNIE DISKU

Oslabení

struktury disku

svalového korzetu

vazivového aparátu

Mechanický tlak a tah

vertikálně

rotace

horizontálně

SPONDYLOLÝZA

SPONDYLOLISTÉZA

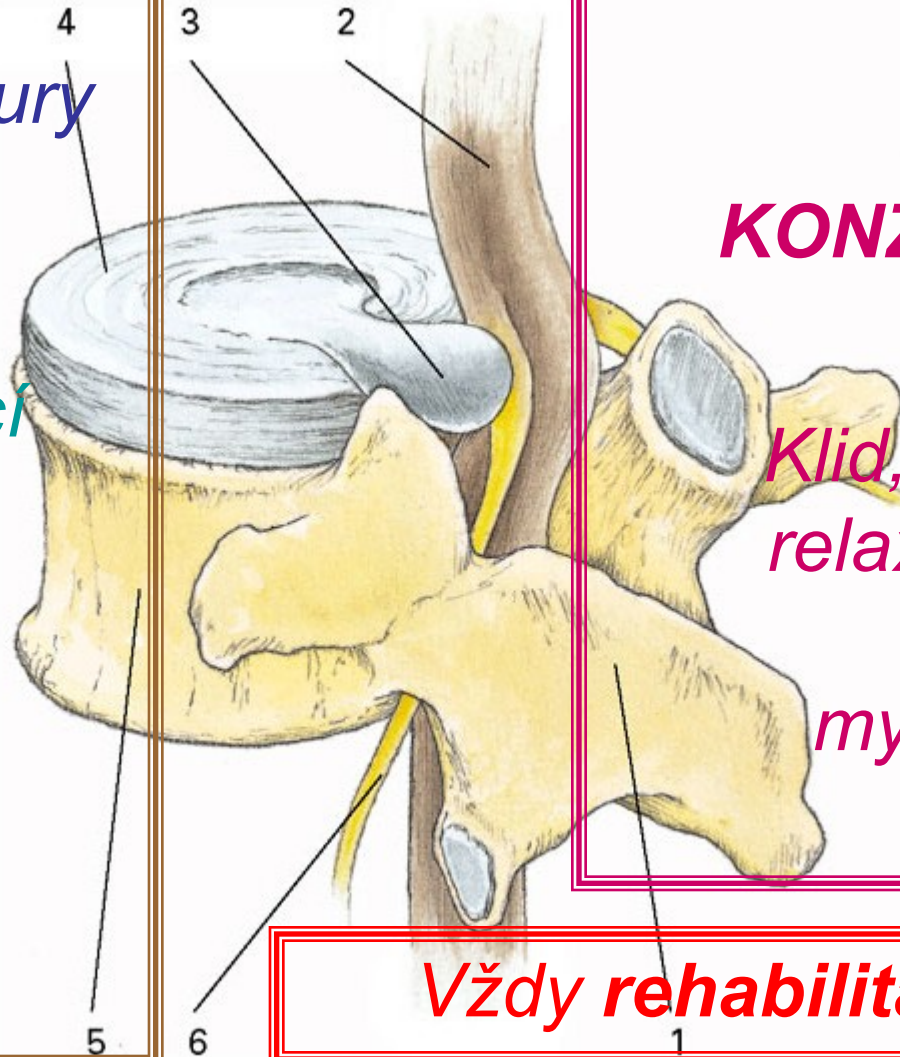
Léčba hernie disku

poškození
okolní struktury
a důležité
funkce,

znemožňující
pohybovou
aktivitu

habituální,
pracovní a
sportovní

OPERACE

V ostatních
případech

**KONZERVATIVNÍ
TERAPIE**

Klid, polohování,
relaxace, trakce,
analgetika,
myorelaxancia,
kortikoidy.

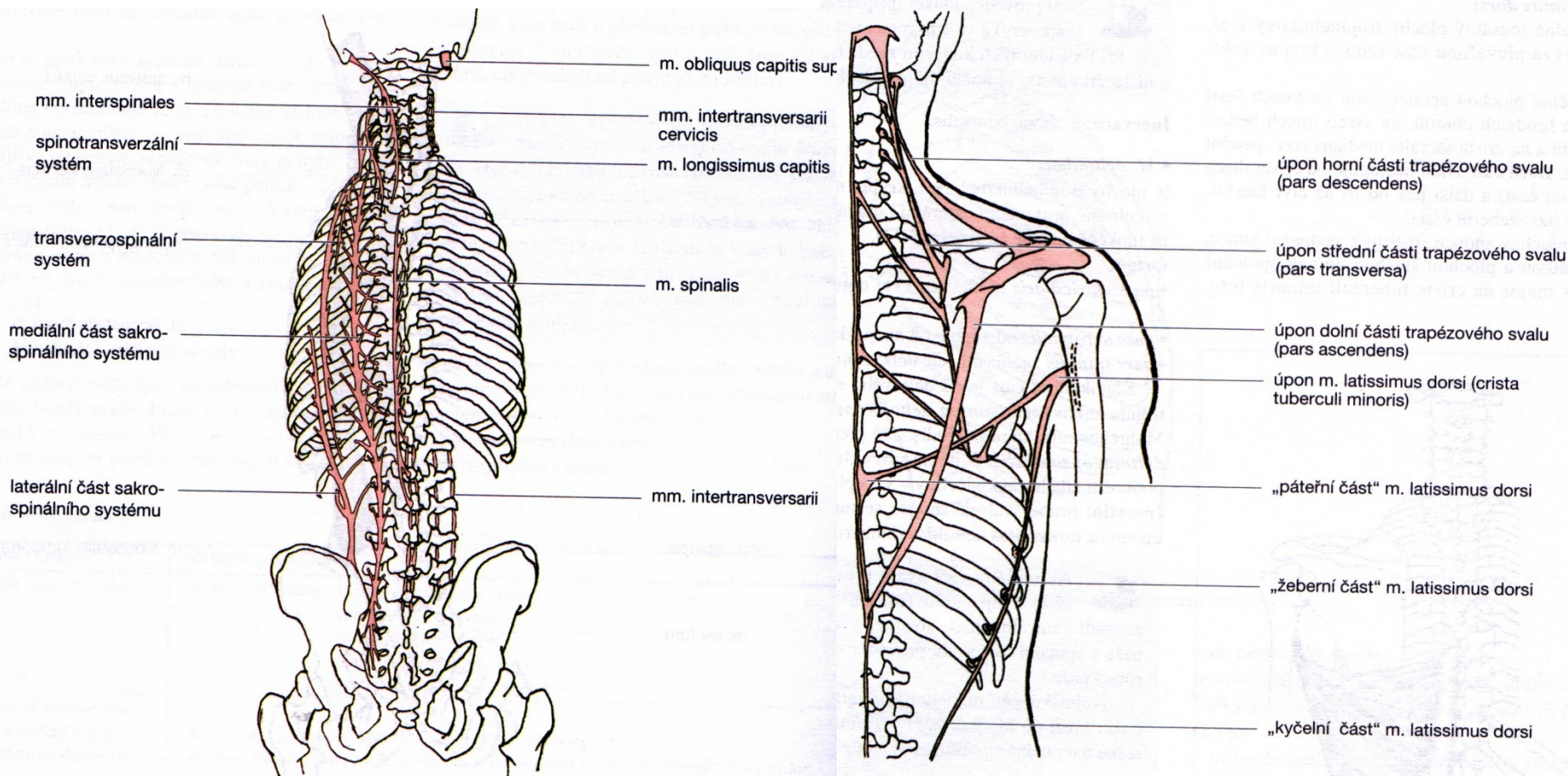
Vždy rehabilitační cvičení

Posilování svalů

Vyrovňovací cvičení při svalové dysbalanci

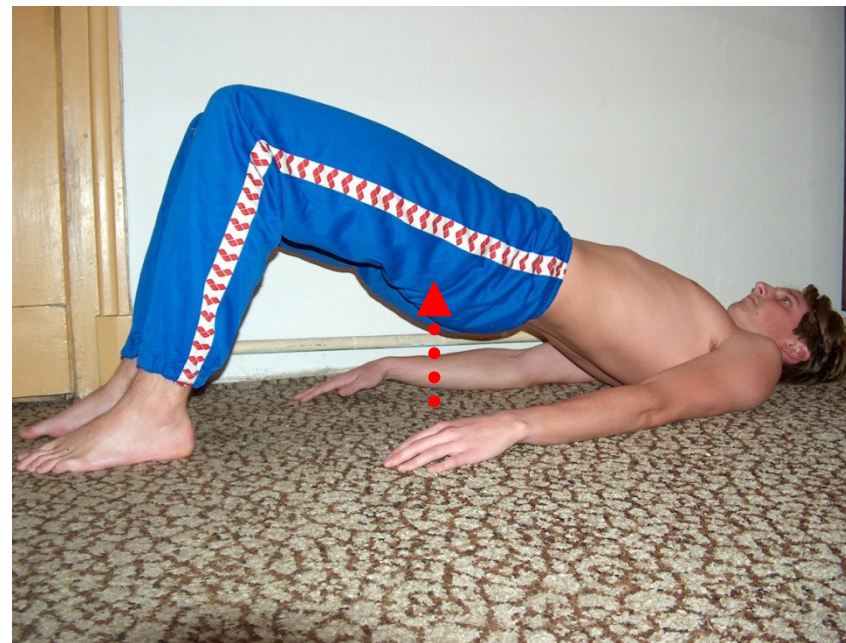
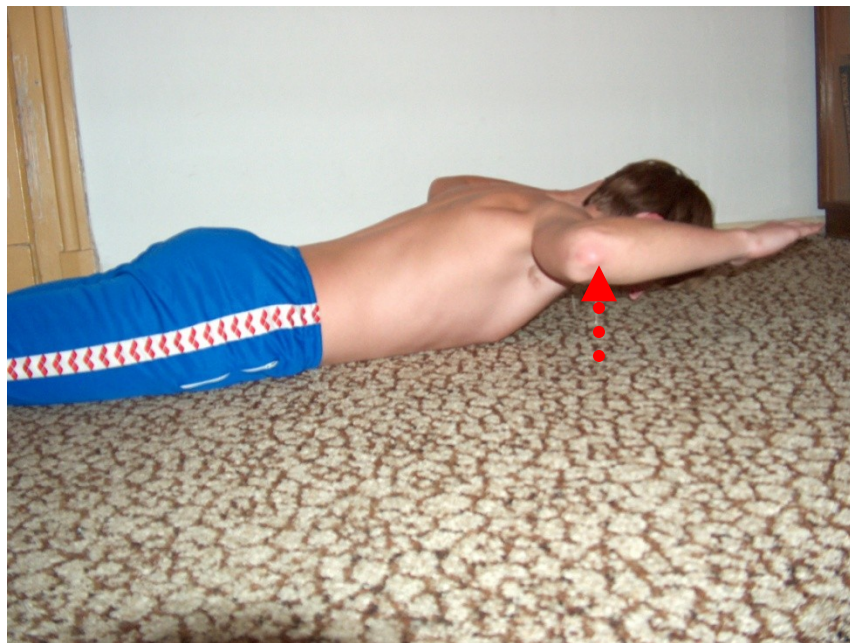
Nácvik správného držení těla

→ **stabilita páteře**

Posilovací cvičení zad a hýždí

pomalé zdvihy s výdrží

Posilovací cvičení břicha

pomalé minimální flexe trupu s výdrží

✓

ne u retro-spondylolistézy

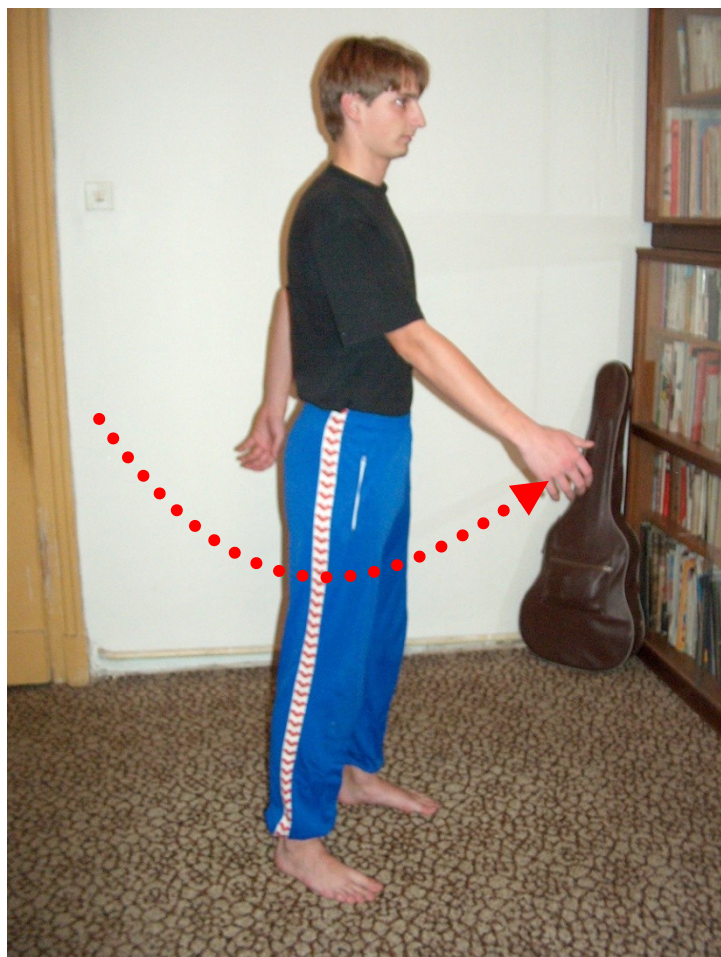
Posilovací cvičení svalů trupu

rychlé minimální rotace

Posilovací cvičení svalů trupu

rychlé střídavé před- a zapažování při fixovaném trupu

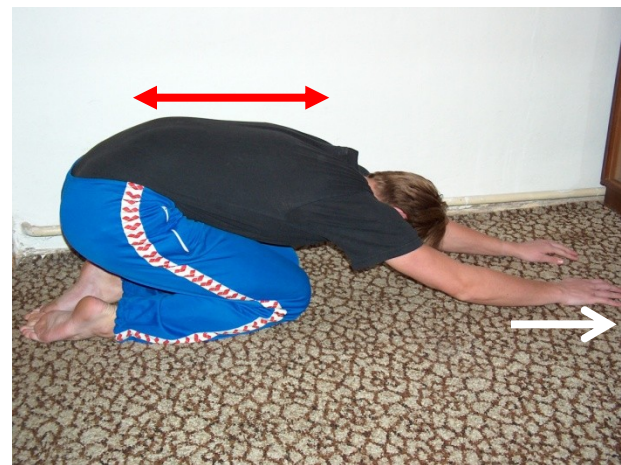

Posilovací cvičení

střídavě pomalé tlaky rukou proti odporu
– izometrická rotace páteře

Protahovací cvičení páteře

Cvičení šetřící páteř

Plavání – neoprén

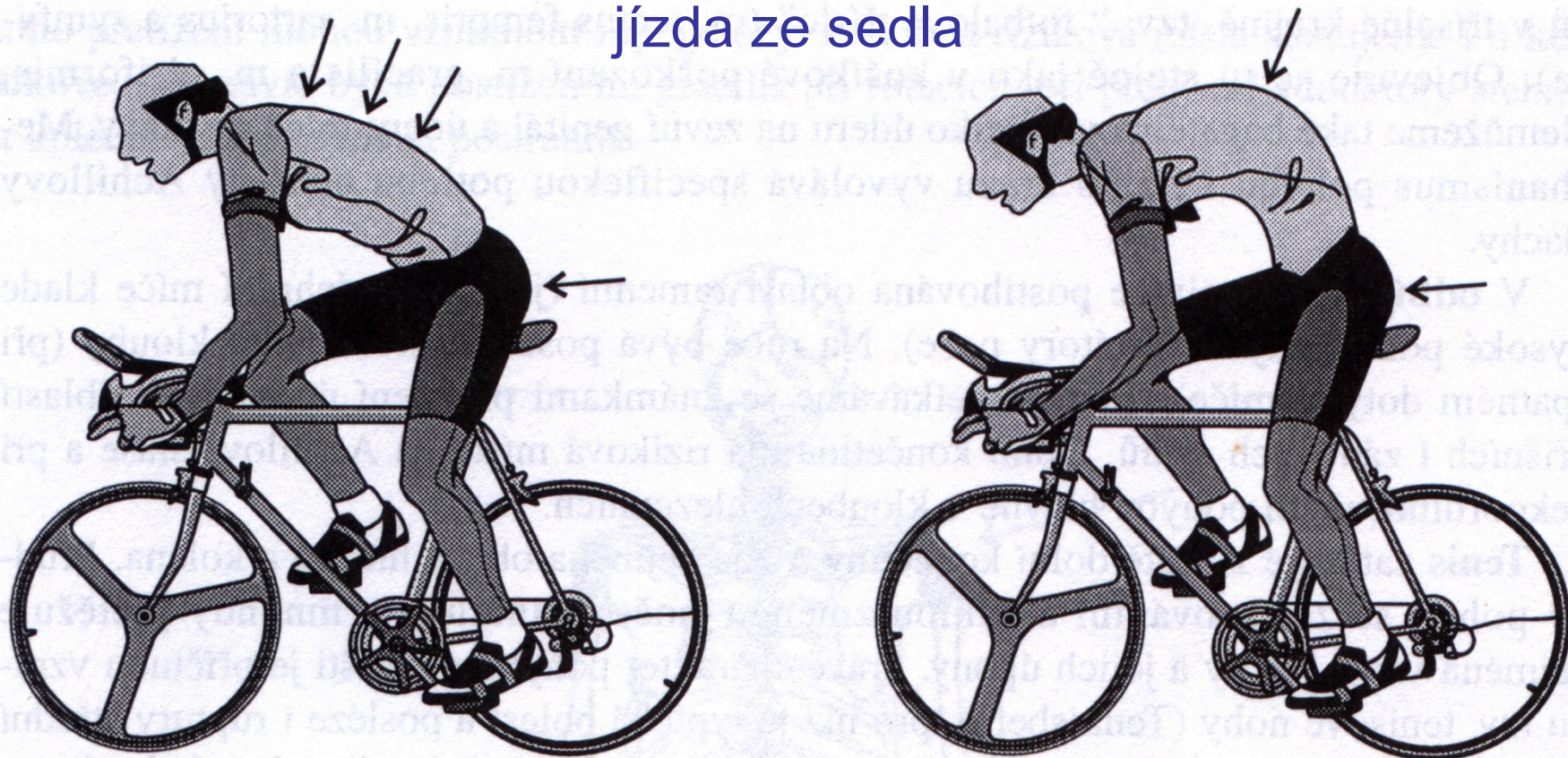
pozor na přílišné uvolnění, nutné posilování

Kolo - stavba kola, poloha těla.

výška a vzdálenost sedla a řídítek, triatlonový nástavec

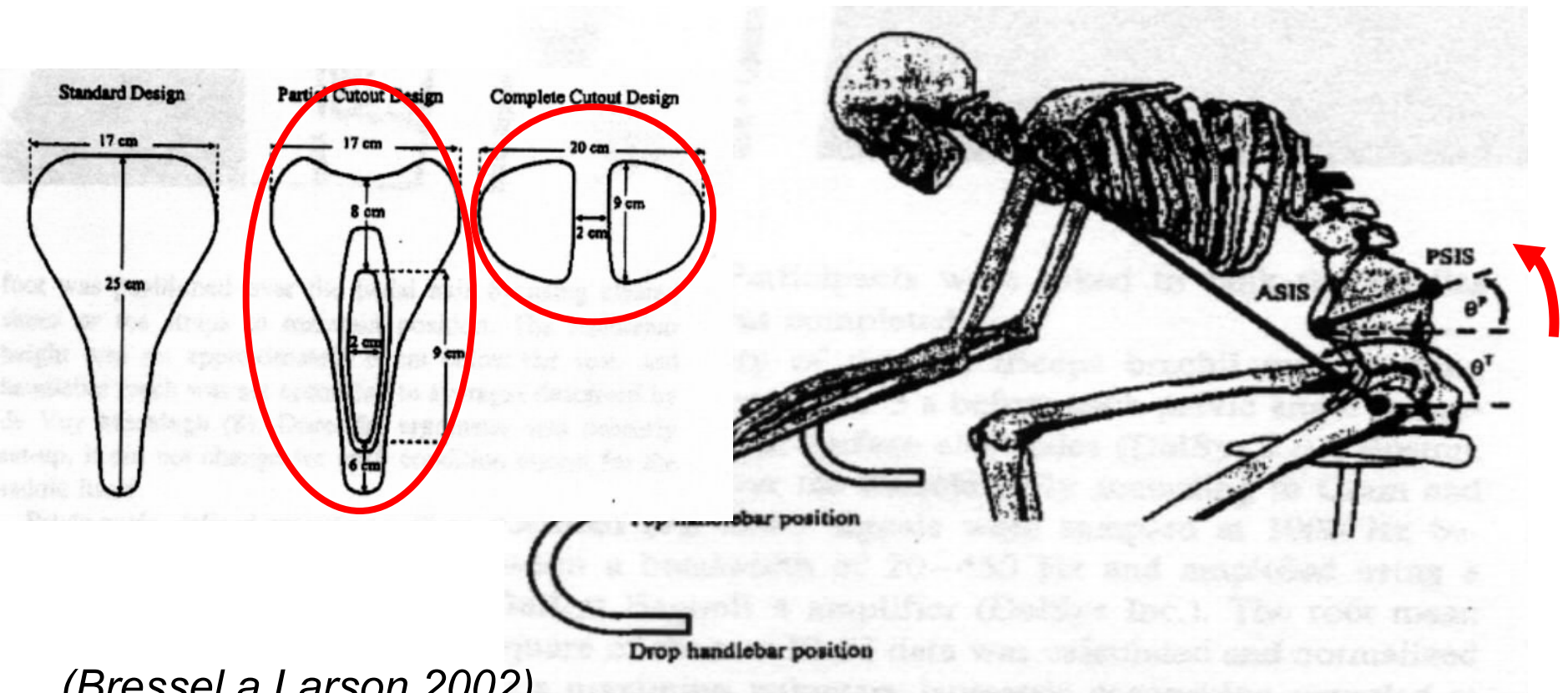
jízda ze sedla

Obr. 39. Změny osy páteře na jízdním kole

Tvar sedla, poloha.

Vykrojené nebo rozpolcené sedlo umožní více naklopit pánev a napřímit páteř.

(Bressel a Larson 2002)

Bederní pás textilní s vícenásobným tahem, vyztužený

pevný, použitelný na kole, prodyšný

Bederní pás neoprénový jednoduchý

použitelný na kole i při běhu, může být volnější,
neprodyšný $\Rightarrow$ podklad (moira, klimatex)

Bederní pás neoprénový dvojitý vyztužený

částečně použitelný na kole
neprodyšný $\Rightarrow$ podklad (moira, klimatex)

Individuální problémy a opatření

1. Progrese onemocnění v důsledku sportovní aktivity.
2. Léčba a rehabilitace onemocnění sportovní aktivitou – posilování, plavání.

ZMĚNA DENNÍHO REŽIMU

1. Rehabilitační cvičení, především posilovací a polohovací.
2. Zařazení do tréninku a závodů ?
3. Modifikace tréninku: dávka, intenzita.
4. Běh: technika kroku, terén, povrch, reliéf.
5. Kolo: typ, modifikace, poloha.
6. Používání bederních pásů, neoprénu, obuvi, oblečení.

HERNIE DISKU

SPONDYLO-
LISTÉZA

TRIATLON

TT EKOL, Brno 2003 m za (Foto: J. Novotný jr.)